

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Erdős gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 23. szám.

Vasárnap, június 5.

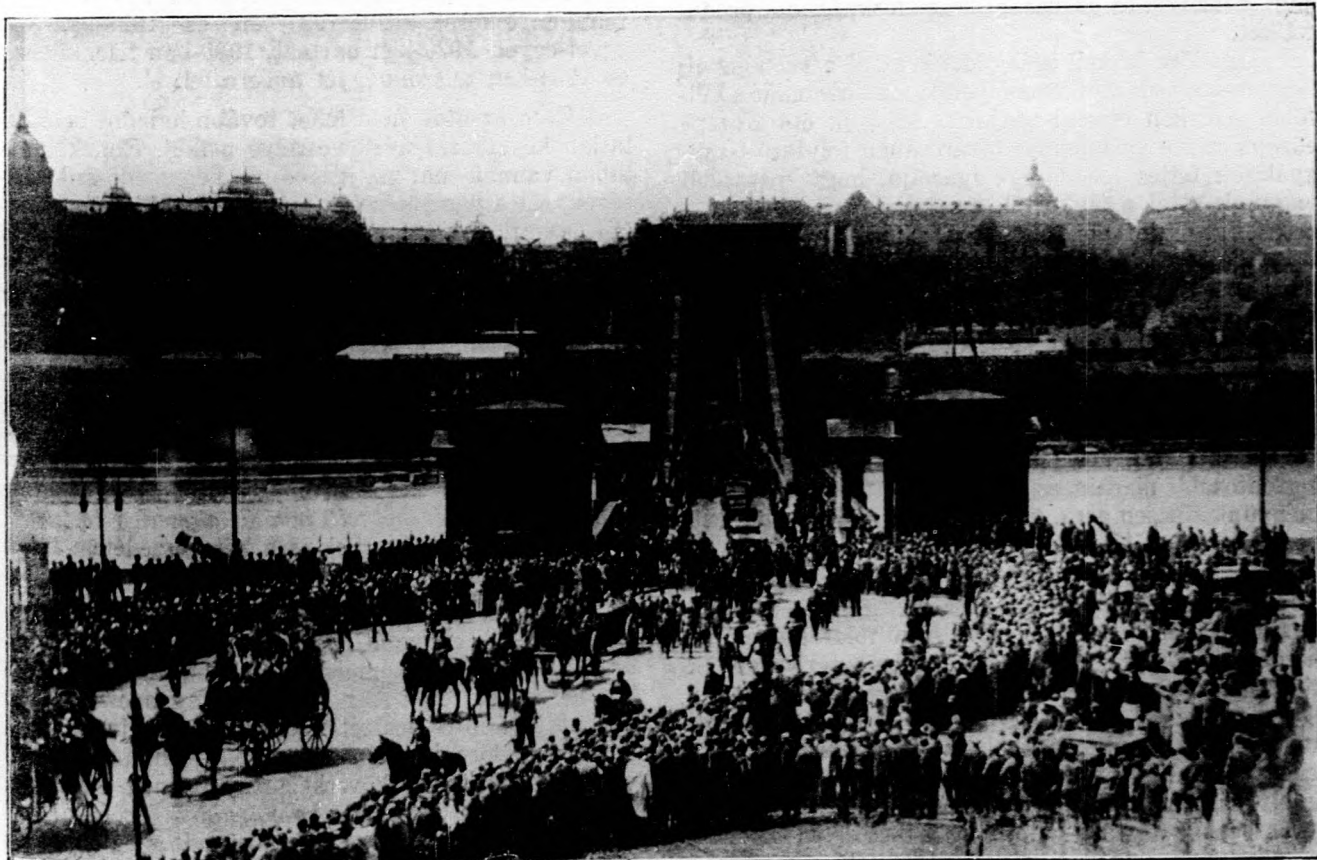
Földteherrendezést!

Irtó: Mayer János ny. földművelésügyi miniszter.

Alig van ma sürgősebb rendezésre váró kérdés a sok sebből vérző és máról holnapra élő magyar közgazdaságnak, mint a földbirtokra sulyosodó, különféle eredetű terhek rendezése. Ez nem csupán egy társadalmi osztálynak, egy termelő rétegnek az érdeke, hanem az egész magyar nemzetgazdaságé, amely mind mélyebbre csuszik a szünni nem akaró válság kiszámíthatatlan veszélyekkel fenyegető lejtőjén.

A magyar föld és igénytelen, dolgos népének megmentése, munkakedvének visszaadása és termelő-

erőinek a bilincsek alól való felszabadítása a legfőbb kormányzati feladatok közé tartozik. Hiszen már ott tartunk, hogy a magyar földművelő csak a természet-től beléoltott, ösztönös gazdálkodást folytatja, mert számításról, gyümölcsöző munkáról ma beszélni sem lehet. Minden munkája eredményét, amit még meg-hagy neki a mostoha természet, elviszik a közszolgálatások, a soha fogyni nem akaró áru- és banktartozások kamatai, költségei, illetékei, amelyek sokaságában már ki sem ismeri magát. Ujabb kölesönt már

Endresz György és Bittay Gyula temetése.

Képünk a Délivásutról elindult gyászmenetet ábrázolja a Ferenc József-téren.

régóta nem tud felvenni, mégis úgy érzi, hogy bár mindenét törlesztésre fordítja, terhei nem csökkennek, sőt eladósodottsága vagyona értékéhez képest évről-évre növekszik. Lehet-e csodálkozni azon, ha megfeszített munkájának, igénytelenségének, az emberi élet elemi követelményeiről való lemondásának kellő eredményét nem látva, hova-tovább olyan lelki állapotba jut, mely lassanként felőrlí munkakedvét, elveszi energiáját és gyakran a legképtelenebb demagógia karjaiba sodorja.

A földteherrendezés tehát elsősorban az eddig kellően nem hangsúlyozott bizalom és munkakedv helyreállításának a kérdése. Enélkül nincsen nyugodt termelés, az ilyen kényszeredett munkán nincsen Isten áldása, s ehelyett felburjánzik a sötétenlátás, a csodavárás, a képtelenségekre való hajlamosság és egyéb lelki visszahatások, amelyek nemcsak gazdasági, hanem súlyos erkölcsi és politikai következményekkel is fenyegetnek.

Kétségtelen, hogy a földteherrendezés kérdése szoros kapcsolatban van a mezőgazdaság jövedelmezőségével. Ez a kettő mintegy fordított kölcsönhatásban van egymással szemben. A mezőgazdasági termékek kedvező piaci viszonyai mellett a földteherrendezés megközelítőleg sem volna olyan égető probléma és sokkal kevesebb sérelem nélkül lehetne megoldani. Eddig éppen az volt a baj, hogy az illetékes tényezők az értékesítési viszonyok megjavulását várták, miközben éppen az ellenkezője következett be, nyomában a föld értékének csökkenésével, a viszonylagos eladósodottság fokozódásával és olyan egyéb kísérő jelenségekkel, amelyeket csak a mai agrárellenes jogi, pénzügyi és gazdasági berendezkedésünk produkálhat.

Egyelőre le kell számolnunk azzal a reménnyel, hogy mezőgazdasági terményeink árszínvonalát a külföldi piacokon emelni tudjuk. Az évek óta Közép-európa szinte valamennyi fővárosában folytatott tárgyalások teljes meddősege igazolja, hogy messzebb vagyunk attól a légkörtől, amelyben az egyes nemzeteket az őszinte, becsületes és komoly megegyezésre irányuló törekvés vezeti, mint valaha. Ezek a tárgyalások a farizeuskodás, a nagyképűség jegyében folytak le és egy tapodtat sem vitték előbbre a termelő felek egymáshoz való közeledését, sőt éppen ellenkezőleg, mintha csak arra lettek volna jók, hogy a szembenállók kiismerjék egymás gyöngéit és utánuk még fokozottabb mértékben folytassák az elzárkózás politikáját. Magyarország óriási tért veszített eddig legfontosabb piacain és a jelekből ítélve, semmi reményünk sincsen arra, hogy belátható időn belül kedvezőbb értékesítési viszonyokkal számolhassunk.

Nekünk is arra az utra kell tehát térnünk, amelyen szomszédaink annyi tervszerűséggel és céltudatossággal már évek óta járnak. A külföldtől lehetőleg függetlenül, saját portánkon kell megteremtünk kibontakozásunk feltételeit. Összhangba kell hozni az egyes termelési ágak egymáshoz való viszonyát, helyre kell állítani a megbolygatott egyensúlyt. Nem lehet vitás, hogy a mezőgazdaságon kell kezdeni, amely nálunk minden termelés forrása. Ennek lélegethöz való juttatása oldja meg a belső piac kérdését is, amelynek szinte a mélypontra való visszaesése juttatta válságba iparunkat és kereskedelmünket. Ha

tehát azt akarjuk, hogy ebben a példátlan kiéleződött gazdasági világháboruban, amely hovatovább az egész földkerekségre kiterjed, az elszigetelten álló maroknyi magyarság át tudja menteni magát a jobb jövőbe, akkor a mezőgazdaságon kell kezdeni a gyógyítás munkáját és meg kell teremteni számára azokat a feltételeket, amelyek mellett majd termelni és fogyasztani tud.

Ez pedig — napról-napra nyilvánvalóbbá válik — *becsületes és átfogó földteherrendezés nélkül meg nem valósítható. Amíg a gazdatársadalomnak állandóan a végrehajtások és árverések rémétől kell rettegnie, amíg jövedelmét többszörösen felemészti különböző szolgáltatásai, tőle nyugodt termelőmunkát kívánni nem lehet.*

A Földteherrendező Országos Bizottság a rendelkezésére álló eszközökkel és módzatokkal képtelen megküzdeni a rendezésre váró esetek óriási tömegével. A helyzet évről-évre jobban kiéleződik. 1927-ben 3033 árverési hirdetmény érkezett be, ebből 481 jogerős árverést tartottak. 1928-ban 5800 beérkezett árverési hirdetmény közül a jogerős árverési esetek száma 561 volt. 1929-ben 8154 árverési hirdetmény érkezett be, míg jogerős árverést 707 esetben tartottak. 1930-ban 14.906 volt a beérkezett árverési hirdetmények száma, míg a jogerős árveréseké 1374; 1931-ben 21.341 árverési hirdetményből 2644 jogerős árverés volt. *A folyó esztendő első négy hónapjában pedig 5916 árverési hirdetmény érkezett be és 744 jogerős árverést tartottak.* Érdemes feljegyezni, hogy az árverést szenvedők majdnem kizárólag a kisbirtokosok sorából kerültek ki, mert a 100 holdon felüli birtokosok közül 1927-ben és 1928-ban csak egyet-egyet, 1929-ben hármat, 1930-ban tizenkilencet és 1931-ben huszonnégyet árvereztek el.

Ezen az uton nem lehet tovább haladni beláthatatlan következmények veszélye nélkül. Ennek tudatában vannak már az iparos- és kereskedő-érdekeltségek, sőt a pénzügyesek is, mely utóbbiak már maguk is hajlanak valamilyen — még áldozatokkal járó — megoldás felé is. Hiszen jól tudják, hogy komoly és tényleg segítő földteherrendezés nélkül a termelésben visszaeső mezőgazdaság képtelen eleget tenni az állammal szemben fizetési kötelezettségeinek, ez pedig előbb-utóbb elkerülhetetlenül inflációra vezetne. Mindenkinek érdeke tehát ebben az országban, hogy a pénzügyi megakadályozzuk, amelyet a mi tőkeszegény, kiélt magángazdaságunk mellett feltartóztatni nem lehetne. *Az ember végső szorultságában a háborgó tenger helyett inkább a medve torkának szalad, tehát a nemzetnek is a két veszedelem közül a kisebbiket kell választania.*

Magyarország nem az első lesz, amelyik erre a lépésre szánja el magát. *Bulgária, Románia, Lengyelország, Dánia* már komoly kísérleteket tettek és részben készülnék tenni ezen a téren. Magyarország sem várhat tovább a nemzetközi viszonyok javulására, amely egyelőre hiú ábránd csupán, hanem le kell vonnia helyzetének következményeit még akkor is, ha egyes érdekeltségeknek komolyabb áldozatokat kell hozniuk. Eddig a mezőgazdaság vértett a legtöbbet és ha tovább tétovázunk, vele együtt el fog vérezni az ország közigazdasági élete is.

Ave Benito Mussolini!

Írta: Szekeres László dr.

Róma kapujában szíven lőtt királyi sasként zuhant le Endresz és Bittay gépmadara. A magyar Igazság száguldott, repült vele és a földre esett. Talán a sors akarta így, ez a keserű magyar végzet?... Nem keressük, mert a férfiak nemzete vagyunk. Történelmünk fájdalomból, vértanuságból van szöve: edzettek vagyunk.

De amikor az *Igazságot Magyarországnak* tüzhaltalt halt és hőseink a halhatatlanság földjén léptek be a halhatatlanok közé, akkor úgy éreztük, hogy újra ez a nemzet hullt le tört szárnyakkal a magasból... A gilyujtott fény kialudt, a magyar véres Igazság erőtlennül elterült a körülálló nagy és kicsi, ellenséges nemzetek titkos örömére.

És amikor ott álltunk elhagyottan, testvér nélkül, részvétlenül a Kálváriára feszítés döbbenetes percében és körülnéztünk, honnan jön egy baráti szó, egy segítő kéz, amely balzsamot csepegtet megsebzett szívünkre, amidőn ott feküdtünk tűzben égve, árva magyarok árván, azt láttuk, hogy egyetlen egy nép volt az, amely azonnal mellettünk termelt. *Presente!* — hangzott *Mussolini* népének ajkán a szó. „*Itt vagyok, testvér! — és állom melletted a helyem.*” A többi népek pedig hallgattak az új magyar tragédia nagy napján.

Egyedül álltunk a fájdalomban. És *Benito Mussolini* ekkor jelentkezett. Óriási jelentőségű ez, mert a latin közmondás szerint a jó sorsban sok a barát, de ha napod beborul, egyedül maradsz. A boldog időkben csak asztaltárs van, a balsorsban azonban barátság. És ekkor *Mussolini* baráti keze mögül egy negyvenhat milliós nép testvéri szíve bukkant ki. Róma hitvallást tett. Itt vagyok testvérem, felemeltek! Keményen, erősen állok melletted, hogy küzdelmed ne legyen hiábavaló!

Ebben a történelmi pillanatban két nemzet szíve dobbant össze. Nemcsak a temetésben, hanem a barátságban is. Azután szinte drámai gyorsasággal és határozottsággal perdült le minden. A revízió első vértanuinak ravatalához, királyával és a Duceval az élén, odazarándokolt az olasz nép. A végtisztesség után a cselekedet: mind arra vall, hogy *Mussolininál* a szó és a tett egy.

Távirat jött. *Mussolini* parancsára márvány emlékmű fog állni a Végzet helyén. Új gépmadarat kapunk, hogy az olasz nép jóvoltából hirdesse örök igazságunkat, a hátramaradott családoknak pedig 150.000 lírát küldött *Mussolini*. Ez a csodálatos nagy ember, ismeri a nemzeteket. Ez a cselekedete is határozott, gyors és emberi volt. Abban a szempillantásban jött, amikor a szükség pillanata a legnagyobb és legalkalmasabb volt. Akkor plántálta át segítségét, amikor a nemzet szíve várt, keresett valamit.

Amikor olvastam a táviratokat, magam előtt láttam a tettek emberét, amint legutolsó látogatásomkor azt mondotta nekem:

— *Nem új barátja vagyok a magyaroknak, hanem régi, nagyon régi, még azokból az időkől, amikor szerkesztő voltam. Akkor ismertem meg e szorgalmas, törekvő, hazaszerető büszke népet, amely eddigi küzdelmeiben oly nagy erőt mutatott.*

Öserővel beszélt. Minden mondata csattant, mint a pöröly. Magasan megépített homloka alól szemei a messze jövőbe néztek. Markáns arcán néha mosoly fut át, míg szemeiben fellobban a reformátóri tűz, amely égeti, hevíti s hajtja utakon át, a nemzeti nagyság kiépítéséhez és talán a letiport magyar Igazság felemeléséhez. Ez a szellemóriás, akit az élet mélységeiből dobott a közbizalom ereje az olasz nép élére, vezértársaival, *Staraceval*, *Balboval* s a többiekkel lehajolt hozzánk, hogy támogasson bennünket. Mintha örök pecsétet tett volna régi barátságára, de arra is, hogy tudatában van a magyar és az olasz nép nemcsak közös történelmi, művészeti, hanem mártíromsági kötelékének is.

És ez a csodálatos, kifürkészhetetlen okból éppen most történt, amikor *Garibaldi* halálának ötven éves évfordulóját ünnepli a fasiszta Itália. Az 1860-ik év virágvasárnapján *Garibaldival* két magyar ezredes, *Türr István* és *Tüköry*, is kikötött *Marsalánál*, hogy új lelket öntsön a csüggedő forradalmárokból és akkor *Tüköry* életét adta a letiport olasz szabadságerért. *Benito Mussolini* most egy nagy gesztussal visszaadta ezt, amikor népszerű és közkedvelt budapesti követe, *Mario Arlotta* ajkán ezt üzent nekünk: „*A magyar igazság élete a repülőgép és a két hős katasztrófájával nem ért véget, mert Magyarország igazsága nem halhat meg Rómában, a testvér olasz nép fővárosában. Álmuk, a „Justice for Hungary”, a magyar nemzet dicsőségére meg fog valósulni.*” *Mussolini* népe beszélt így Árpád szobránál. *Mussolini* lelke dobbant meg benne. És sugárzott a magyar szívekbe, szerte az egész országba, a márványpalotáktól le a legutolsó viskóig.

Benito Mussolini, a magyar nemzet a tied! Mi, akik e barátság immár évtizedes fanatikus harcosai és hirdetői vagyunk, kiáltjuk oda neked magyar földmivelő millióink nevében:

Ave Róma! Ave Mussolini!

Jöhetnek bármily idők, jöhetnek, akik akarnak, mi az *Igazságot Magyarországnak* égő oltárán új vérszerződést kötöttünk Veled és a dicső olasz nemzettel. Elköteleztük magunkat nyíltan, férfiasan, úgy, ahogy azt bátor nemzetek szokták, mert e testvéri kötelék a nemzet lelkében gyökeredzik. És viszonzásul az ezeréves meggyötört nemzet felhívásodra mindig azt feleli, amit Te mondottál nekünk a gyász órájában:

Presente!

Köszönjük, *Mussolini* népe, hogy a trianoni rabsors évfordulójára új hitet gyujtottál nemzetünk lelkébe!

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uráló eredeti szögol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengős részletre.
Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányu
kerékpárhoz nagyban eredeti gyári áron
szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —

A nemzet eltemette hősi halált halt nagy fiait.

Az örök magyar tragédia két új halottját, a revíziós mozgalom első vértanúját: *Endresz Györgyöt* és *Bittay Gyulát* a magyar nemzet olyan mélyszéges részvétellel és olyan lélekbemarkoló fájdalommal kísérte utolsó útjára, amilyenhez hasonló már régen rázta fel a lelkeket fásultságukból és a mindennapiért való lélekölő viaskodásukból. Nagy temetési nap volt a végtisztesség napja, mérhetően gyászé, mely egy egész nemzet lelkét megrendítette. A nemzet úgy bucsuzott el fiaitól, ahogyan halhatatlan fiaitól szokott bucsuzni: emléküket örökkön-örökké megőrzi!

A nagy temetés.

A hősi halált halt repülőket hozó vonat május hó 25-én, szerdán, a kora reggeli órákban lépte át a magyar határt és 5 óra 50 perckor érkezett *Nagykanizsára*. A gyászlepellet bevont pályaudvaron *Krátky István* dr. polgármester mondott gyászbeszédet, majd a *Szózat* hangjai mellett a vonat kirebogott a pályaudvarról. *Balatonszentgyörgyön*, *Székesfehérvárról* megható gyászinnepély zajlott le; innen a fővárosig repülőraj kísérte a vonatot.

A vonat megérkezése előtt a Délivasut környékén ezrekre menő tömeg várakozott. Egyre-másra érkeztek a katonai díszszázad, a lovasrendőr-díszszázad, a honvédség tiszti küldöttségei, a hatóságok képviselői, az olasz fasció küldöttsége, tíz koszorúscsi zsufolva koszorúkkal és az elhunyt repülők családtagjai. A pályaudvar felett négy repülőgép keringett. Az előcsarnokban két egyszerű fejfa állott, mellettük márványasztalon két vörös párna, rajtuk a hősi halált halt repülők kitiüntetései. A *Kormányzó Ur mindkét repülőt haláluk után a dícsérő elismeréssel tüntette ki. A párnák előtt két esákó, két kard és egy kis fehér doboz feküdt. Bittay Gyula édesanyja hozta a dobozt a megszállott Sepsiszentgyörgyből: néhány rög volt benne a székely földből.*

A vonat negyedtizenegykor érkezett meg az üvegtetős csarnok alá. A mozdony fekete lepellet volt beborítva, elől virágokból font fehér kereszt világított. A koporsókat hozó vagon nemzetiszínű zászlókkal volt beborítva. A vonatról leszálló kísérő küldöttséget a kormány nevében *Bárczy István* államtitkár fogadta, majd a gyászkoocsból kiemelték a koporsókat és a gyászoló család elé állították. Erre a jelenetre szem nem maradt szárazon a zsufolt pályaudvaron; *Endresz Györgyné* göresösen zokogott; *Bittay Gyula* édesanyja majdnem összeroskadt a fájdalom sulya alatt.

Ezután a koporsókat kivitték a pályaudvar elé és ágyutalpakra helyezték, majd mélyszéges csöndben megindult a gyászmenet. Az utvonalon mindenütt sűrű embertömegek állot-

tak sorfalat és könnyes megindultsággal, kalaplevéve bucsuztak a hősi halált halt repülőktől.

A városligeti *Hősök Emlékműve* előtt két katafalk volt felállítva. Egy esztendővel ezelőtt ugyanezen a helyen ünnepelték *Endresz Györgyöt* és *Magyar Sándort* diadalmas óceánrepülésük után. A katafalk körül helyezkedtek el a királyi hercegek, *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök, az országgyűlés tagjai, a katonai előkelőségek, *Arlotta* olasz követ és kísérete, és a társadalmi egyesületek küldöttségei. A tér felett hat repülőgép keringett. Egy óraker érkezett meg *Horthy Miklós* Kormányzó Ur, feleségével és két fiával.

Ekkorra már a gyászmenet is odaérkezett, a koporsókat elhelyezték a katafalkon és a *Himnusz* elhangzása után *Hász István* római katolikus táborig püspök beszentelte *Endresz György* koporsóját és megható imát mondott. *Bittay Gyulát* *Soltész Elemér* református táborig püspök bucsuztatta el. Ezután *Kenéz Béla* kereskedelmi miniszter mondott bucsubeszédet.

Kenéz miniszter beszéde.

— A hősök és vértanuk nagy és dicsőséges tábora megszorodott kettővel — mondotta többek közt — *Endresz Györggyel* és *Bittay Gyulával*. A gépmadarat, amely a haza ügyének szolgálatában a szívünkbe zárt nem-es olasz nemzet székvárosa felé röpitette őket, a cél küszöbén a balsors összetörhette, de az eszme, mely a gépet megalkotta, a magyar *Igazság eszméje, tőretlen erővel él tovább, mert az Igazság örök*. Fiatalon, erejük teljességében hagyták itt a földet, mint annyi más hőse a hazának, amelynek életében nem egy korszakról jegyezhetette fel a kronikás: *férfiak közül ősz fejjel senki sem ment a mennyországba.*

— Levegő fiatalon égbeszállt hősei, magyar igazság önfeláldozó bajnokai: a ti példátok megmutatja a kötelességteljesítésnek a feltámadáshoz vivő útját, *férfiasságtok nemzedékről-nemzedékre szálló mintakép marad és az a gránitszikla, az az örök sarokkő, amelyen a haza boldogsága felépül*. Sok vért és sok könnyet hullattunk, de nemzetünk történetéből megtanultuk, hogy *vérben és könnyben virágzik a szabadságnak, az életnek a fája.*

— A boldogság és a halhatatlanság nem járnak együtt. Földi boldogságtok itt maradt, de halhatatlanságtok csilloga ott fog időtlen időkig ragyogni a magyar égen. *Legyen nektek a földben a pihenés oly könnyű, mint amilyen súlyosan áldozatos volt honszerelmetek. Amen!*

A miniszter nagyhatású beszéde után *Arlotta* olasz követ bucsuztatta el a két repülőt az olasz nemzet nevében, hangsúlyozva, hogy a *baráti magyar nemzetnek Róma városában hősi halált halt fiai emlékéit Itália is meg fogja őrizni.*

A gyászinnepet a *Szózat* hangjai zárták be, majd a végeláthatatlan menet megindult a Kerepesi-úti temető felé. A koporsókat a családtagok kísérték, mögöttük haladt *Horthy Miklós* Kormányzó Ur, *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnökkel élén a kormány tagjai, a királyi hercegek, *Arlotta* követ, a tábornokok, a főváros küldöttsége, a különböző testületek és nyomukban százezrekre rugó tömeg. Az égbolton hat repülőgép követte a menetet.

A Kerepesi-úti temetőben *Hász István* mondott imát, majd *Soltész Elemér* református püspök bucsuztatta *Bittay Gyulát*. A püspök imája alatt egy repülőgép virágokat szórt le a sírra. A beszentelés után *Lázár Andor*, az Országos Testnevelési Tanács nevében mondott bucsuztatót, majd *Perényi Zsigmond* a magyar társadalom nevében mondott utolsó Istenhozzáad-ot. A román megszállás alatt álló *Perjámos* község, *Endresz György* szülőfaluja nevében, *Kleitsch Imre* dr. szólott, majd a *Bánáti Dal-kör* elénekelt *Endresz György* kedves dalait. Vitéz *Rákosi György*, a Légügyi Hivatal vezetője, a bajtársak nevében bucsuzott el, majd a *Himnusz* hangjai mellett lebecsátották a koporsókat a sírba . . .

Május hó 27-én, délelőtt 10 óraker, a *Szent István-Bazilikában* engesztelő szentmiseáldozatot mutatott be *Hász István* táborig püspök *Endresz György* lelkiüdvéért. A templomot színláttig megtöltötte a gyászoló közönség.

Horthy Miklós Kormányzó Úr és felesége Endresz és Bittay temetésén.

A kép balszélén áll Károlyi Gyula gróf miniszterelnök.

Az olasz kormány új repülőgépet ajándékozott Magyarországnak.

Az olasz kormány a budapesti követség útján értesítette Károlyi gróf miniszterelnököt, hogy repülőgépet ajánl fel a magyar kormánynak, melynek neve „Gazdaságot Magyarországnak” lesz. Azon a helyen, ahol Endresz és Bittay repülőgépe lezuhant, márványemlékművet állíttat fel. Az olasz kormány Endresz György özvegyének 100.000, Bittay Gyula családjának 50.000 lírát küldött. (Körülbelül 30.000 és 15.000 pengő.)

Horthy Miklós Kormányzó Ur az olasz királynak legmelegebb és legszíntetebb köszönetét és háláját táviratban fejezte ki a repülőgép felajánlásáért. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök Mussolini miniszterelnökhöz intézett köszönő sürgönyt.

A kormány tagjai a május hó 24-iki minisztertanácson elhatározták, hogy Endresz György özvegyének és Bittay Gyula édesanyjának havi 400 pengő kégydíjat és ezenkívül a százdási rangnak megfelelő lakbért folyósíttatnak.

Beszámolónk nem volna teljes, ha elhallgatnánk, hogy a román hatóságok Endresz György Perjámoson lakó nevelőapját nem engedték el a hős óceánrepülő temetésére; a román főszolgabíró ugyanis nem adott neki határátlépési igazolványt. Az eset nemcsak a magyar, hanem a román közvéleményben is ki- nos hatást keltett.

Nagy gazdaküldöttség a miniszterelnöknél.

Nem adtak ki intézkedést a végrehajtások erőltetésére.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök az elmúlt héten fogadta a miniszterelnökségen a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának és működési területe gazdasági egyesületeinek küldötteit, számszerint hatvan kiküldöttet. A küldöttséget Szuhányi Ferenc országgyűlési képviselő vezette. A miniszterelnök Purgly Emil földmívelésügyi miniszterrel és Vargha Imre pénzügyi államtitkárral együtt jelent meg az egybegyűltek előtt, akiknek nevében Szuhányi Ferenc mondott hosszabb beszédet. Beszédében kiterjeszkedett azoknak az okoknak ismertetésére, amelyek szerinte a mezőgazdasági válság belső okai.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszában egyenként reflektált Szuhányi Ferenc beszédének egyes részeire. A terhek aránylagos megosztása — mondotta — állandó törekvése a kormánynak. A termelési hitel problémájával kapcsolatban hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy óvatosság szükséges, nehogy a termelési hitel tulajdonképpen segéllyé váljék, mert az állam a nemzet mai gazdasági helyzetében ilyen segínyt nem adhat. Az agrártársadalom különböző képviselői részéről hozzá terjesztett kívánások nagy része a kormány törekvéseivel mindenkor azonosnak bizonyult. A kormány ezeket a problémákat állandóan napirenden tartja és megoldásukra törekszik. A kormányzat legtöbb idejét most is nagyrészt a külkereskedelmi szerződésekkel kapcsolatos tárgyalások kötik le, amelyeknek főcélja a gazdasági válság enyhítése.

A miniszterelnök szavai után Madai Gyula országgyűlési képviselő a hajdúvármegyei gazdaközönség különleges kívánságait ismertette, főként pedig a munkaviszonyokat, amelyeknek ki nem elégítő voltát hangsúlyozta. Ezután Vay Miklós báró a szabolcsvármegyeiek részéről szólalt fel. Sürgette a dohánytermelési előlegek időben való kiutalásának biztosítását. Részletesen feltárta a burgonya-termelők különleges helyzetét és kívánságait. Beszéde során előadta, hogy több helyen állami támogatással, vagy annak reményében gazdaköri székházak épültek, amelyeknek létesítésekor többen a gazdák közül saját személyükben anyagi felelősséget vállaltak a költségekért, vagy azok egy részéért. A változott gazdasági körülmények ebből kifolyólag számos gazdakörnél oly helyzetet teremtettek, hogy a gazdák már nem is mernek a körök munkájában résztvenni, mert attól tartanak, hogy a körök terhei rájuk hárulnak. Ahogy az ipartestületek székházainak ügyét a

Bittay Gyula koporsója az ágyutalpon.

A koporsó mögött Bittay Gyula édesanyja és zászlós öccse áll.

kormány megértéssel megfelelő rendezéshez segítette, segítséggel kellene lenni a gazdakörök hasonló problémájánál is.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök jelezte, hogy míg az ipari székházak problémájával annak idején állandóan és ismételt fordultak a kormányhoz, a gazdaköri székházak ügyének rendezését most sürgetik először. Ugy véli, hogy a Mezőgazdasági Kamara hivatott ennek a kérdésnek tanulmányozására és azután észleleteinek és javaslatainak a kormány elé való terjesztésére.

Jóna István, a Debrecen városához tartozó határ mezőgazdasági helyzetét vázolta. Beszéde során arra kérte a jelenlévő pénzügyi államtitkárt, adjon felvilágosítást, hogy a pénzügyminiszter a mezőgazdákkal szemben tanúsítandó magatartás tekintetében milyen utasítást adott a pénzügyigazgatóságoknak, mert úgy hírlik, hogy a végrehajtások erőltetése várható még az új termés előtt.

Vargha Imre pénzügyi államtitkár igen határozottan kijelentette, hogy ennek a hírnek semmi alapja sincs, de nem is lehet, mert hiszen a pénzügyigazgatóságok és a minisztérium is egyaránt tudják, hogy az ilyen rendelkezés csak nyugtalanítást eredményezne, anélkül, hogy a kincstár szempontjából a kívánt eredménnyel járna.

A miniszterelnök és a földmívelésügyi miniszter, valamint a pénzügyi államtitkár ezután még hosszan elbeszéltek a megjelent földbirtokosokkal és kisgazdákkal.

„A mezőgazdaság tőkét visszafizetni nem tud öt vagy hat éves törlesztéssel sem.”

Bethlen István gróf fontos kijelentései Debrecenben.

Bethlen István gróf, volt miniszterelnök, május hó 24-én, kedden, Debrecenbe utazott, hogy választókerületének polgáraitól felvegye az érintkezést. Az Egységspárt értekezletén Bethlen István gróf hosszabb beszédet mondott, melyből az alábbi részleteket közöljük:

— A gazdasági válság legfőbb oka az árhanatlás és tökehiány, valamint a tőkék elzárkózása. Ezen tehát csak úgy lehet segíteni, ha sikerül megint olyan konstrukciót létesíteni Középeurópában, amely mellett a magyar mezőgazdaság védett piachoz jut, ahol magasabb áron adhatja el termelvényeit. Nekünk a Tardieu-féle tervben említett négy országon: Ausztrián, Csehországon, Jugoszlávián és Románián kívül szükségünk van egy olasz és svájci piacra is. Ha azonban a Tardieu-tervet nem lehet átalakítani ilyen értelemben, akkor össze kell fogni Olaszországnak, Ausztriának és Magyarországnak. Az a meggyőződésem,

hogy ez a hármas összefogás megoldja a kérdést gazdasági szempontból.

Áttérve a kamatkérdésre, a volt miniszterelnök arra utalt, hogy a *külföldi hitelezőknek lényeges kamatengedményt kell tenniük, mert nem vagyunk képesek fizetni, legfeljebb egy vagy két százalékos kamatot.* Ha megegyezés azonban nem létesülne, akkor a magyar kormányknak egyoldalulag kell elintéznie ezt a kérdést. A belföldi kamattal kapcsolatban arra utalt a volt miniszterelnök, hogy *a mezőgazdaság olyan helyzetben van, hogy tőkét visszafizetni nem tud még 5 vagy 6 éves törlesztéssel sem.* Legjobb volna a föld eddigi adósságait lerögzíteni és az összes többi kölcsönök után átmenetileg sem törlesztés, sem visszafizetés követelhető ne legyen. A Nemzeti Banknak mindent el kell követnie, hogy a kamatlábat összhangba hozza az ország termelésének érdekeivel. *Pénzüntézetekre szükség van, de úgy van szükség, hogy élni hagyják a mezőgazdaságot.* Végül Bethlen István gróf annak szükségességét hangoztatta, hogy a kormányknak kötelessége megvalósítani az egyenlő teherviselést.

Bethlen István grófot az egybegyűlt közönség viharos tapsal ünnepelte. Másnap egy vacsorán Vásáry István polgármester felköszöntőjére Bethlen István gróf válaszában azt hangsúlyozta, hogy az *Egységspárt tagjait az a mély gondolat fűzi össze, hogy az országot, melyet 1918-ban szétdaraboltak, az Egységspártnak kell egybeforrasztani.* Harmadnap Bethlen István gróf egy pohárköszöntőben kijelentette, hogy *teljes szívvel és lélekkel támogatja a maga nehéz feladatának megvalósításában Károlyi Gyula gróf miniszterelnököt, mert egynek érzi magát azzal az iránnyal, amely ma uralmon van.*

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház május hó 23-iki, hétfői ülésén Almásy László házelnök, majd a munkásság nevében Propper Sándor szociáldemokrata képviselő a kegyelet hangján emlékezett meg a hősi halált halt Endresz Györgyről és Bittay Gyuláról, akinek emléket a Ház jegyzőkönyvben örökítette meg.

A népjóléti minisztérium költségvetésének tárgyalása alkalmával Tóth Pál a házasságkötés előtti kötelező orvosi vizsgálat bevezetését sürgette. Petró Kálmán szerint a szegény gondozással a társadalmi és állami gondoskodás nem volt kellően megszervezve, Homonnay Tivadar vezetés hibáinak tartja a népjóléti minisztérium megszüntetését. Erdő-Harrach Tihamér a testi fogyatékosok kérdését hozta elő. A statisztika szerint Magyarországon minden 68-ik ember nem éptestű. Kéri a

Endresz György koporsója

a Hősök Emlékműve előtt felállított ravatalon.

kormányt, hogy a testi fogyatékosok ügyét vegye a kezébe és intézményesen oldja meg ezt a súlyos kérdést. Erőteljes intézkedést sürget továbbá a nemibetegségek és a tüdővész leküzdésére. Fábrián Béla tiltakozik az ellen, hogy 2,436.000 pengővel, vagyis tizenöt százalékkal csökkentették a rokkantak járandóságait. Meskó Zoltán szerint a rokkantokról a háborus vagyon megadóztatásával kell gondoskodni; továbbá a valutásiberek és gazdasági „dezertőrök” kimentett vagyonát el kell kobozni és a rokkantakon kell segíteni.

A május hó 24-iki, keddi ülésen a népjóléti tárca költségvetésének részletes tárgyalását kezdték meg. Gaal Gaszton felszólalásában arra utalt, hogy Jászszentandrás község elöljárója levelet intézett egy ottani mézszaroshoz, akit arról értesít, hogy árverés lesz, amelyen nagyszámban kerülnek árverésre különböző állatok becserétként alul is. Megfelelő intézkedést kér ilyen közigazgatási cselekedetek ellen. Usetty Béla a rokkanttörvény meghozatalát sürgeti. Koródy-Katona János a trachoma-járvány leküzdése érdekében orvosoknak a vidékre való kiküldését sürgette. Téglássy Béla a falvak egészségügyi viszonyainak intézményes javítását kívánta.

A vita befejezése után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök, népjóléti miniszter válaszolt a vita szónokainak. A jászszentandrás ügygel kapcsolatban elmondta, hogy a főjegyző a konok adónemfizetőkkel szemben árverést rendelt el és hogy az árverést szenvedőket nagyobb költségektől megkímélje, együttesen akarták megtartani az árverést. Ott azonban, ahol az adótartozások husz százaléka lefizették, az árverést nem tartották meg. *Miel ezt mindenki teljesítette, árverésre nem került sor.* A jegyző segíteni akart a falu népén; semmiféle olyan intézkedést nem tett, amiért őt hibáztatni lehetne. A miniszterelnök ezután a hadirokkantkérdésre tért át és bejelentette, hogy a *hadirokkanttörvény előkészületei már befejeződtek* és a törvény csupán meghozatalra vár. E kérdés helyes, méltányos és igazságos elintézése mindannyiunk szívének a vágya. Azokra a panaszkodókra, amelyek a trafikok helytelen szétosztásáról szólottak, kijelenti a miniszterelnök, hogy egyes esetekben a trafikok szétosztása nem történt helyesen s ezért a trafikok szétosztásának ügye revízióra sorol.

Ezzel a népjóléti tárca költségvetési tárgyalása véget ért és a honvédelmi tárca költségvetése került sorra. Farkas Elemér előadó örömmel üdvözlö az elhatározást, hogy a rokkantügy a honvédelmi minisztériumba kerül. Elvárja a minisztertől a rokkanttörvény sürgős benyújtását és a rokkantak helyzetének azonnal való orrslását. A nyugdíjkatégoriák megszüntetését kéri. A nyugdíjtörvényt az őszi ülészek első törvényjavaslata között óhajta látni.

A Ház május hó 25-én, szerdán Endresz György és Bittay Gyula temetése napján, a nemzeti gyász miatt, nem tartott ülést. Május hó 26-án, csütörtökön, Úr-napján, szintén nem volt ülés.

A május hó 27-iki, pénteki ülésen folytatták a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását, Meskó Zoltán szerint tiltakozni kell az ellen, hogy mi csak zsoldos hadsereget tarthassunk fenn. Dinnyés Lajos arra kérte a honvédelmi minisztert, hogy hosszabbítsa meg a hadirokkantak jelentkezésére megszabott határidőt. A vita bezárása után Gombós Gyula honvédelmi miniszter szólalt fel. A leszerelés kérdésében Magyarország az egyenjogúság és biztosság elve alapján áll. Nem akarunk rab-szolgaként élni. A hadseregül protekción, születési előjog, összeköttetés nem érvényesül, az előrehaladást kizárólag a képesség dönti el. Tárcaja körében a magyar ipar termelésével teljes mértékben meg van elégedve, kifogása csak az árak ellen van. A hadirokkantkérdés a jövőben az ő hatáskörébe fog tartozni. Előterjesztést fog tenni, hogy a trafikengedélyeket revízió alá vegyék és a jövőben trafikengedélyeket csak hadirokkantak kaphassanak.

A honvédelmi miniszter zajos tapsal fogadott beszéde után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és bejelentette, hogy az olasz állam barátsága jelöl új repülőgépet ajándékozott Magyarországnak. A miniszterelnök köszönetét és háláját fejezte ki az olasz nemzet iránt. A bejelentés után a Ház tagjai percekig éljenztek Olaszországot és Mussolini miniszterelnököt.

Ezután a külügyi tárca költségvetésének tárgyalása került sorra. Pekár Gyula azt kívánta, hogy a háborus bűnösség kérdését vigyék a nemzetközi fórumok elé és állapítsák meg, hogy Magyarországnak nem bűnös a háború felidézésében és így megvan az alap arra, hogy a bűnösségre alapított békeszerződést módosítsák. Eckhardt Tibor Benes cseh külügyminiszternek azzal a

kijelentésével foglalkozott, hogy a gazdasági együttműködés csak Ausztria és Magyarország számára sürgős, Csehországról. Ezzel szemben Eckhardt statisztikai adatokkal kimutatta, hogy Magyarország helyzete még mindig jobb, mint Csehorszáé. Turi Béla szerint a Békerevizit össze kell kapcsolni a Duna-völgye kérdésével. Gratz Gusztáv arra kérte a kormányt, hogy előkészítse munkálatait indíttson meg a szomszéd államokkal való gazdasági közeledés érdekében.

A Ház május hó 28-án, szombaton nem tartott ülést.

A kisgazdacsoport sürgős kívánságai.

Az Egységspárt kisgazdacsoportja, Mayer János ny. miniszter elnöklésével, május hó 27-én délután értekezletet tartott, melyen beható vita után egyhangulag megállapították, hogy a gazdasági válság folytán a párt részéről sürgetett gazdasági és pénzügyi rendelkezések kiadásának ideje már elérkezett. Ennélfogva a csoportnak — már csak a párthűség megővése céljából is — ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a szükséges intézkedések, anélkül, hogy ezáltal az összeférhetetlenség törvény tárgyalása halasztást szenvedne, még az országgyűlés nyári szüneté előtt megtörténjen. Különösen halaszthatatlannak tartják a földhözjuttatottak évi járulékaik rendezését, a földtervezés terhének csökkentését, a gabona árának megfelelő szinten való fenntartását és a kamatnak a magyar föld teherbírással arányos mérséklésére vonatkozó rendelkezéseket, különös figyelemmel a földműves és kispári egzisztenciákra. A kisgazdacsoport ezt a határozatot eljuttatta Károlyi Gyula gróf miniszterelnökhöz és az Egységspárt vezetőségéhez.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Példátlan botrány a porosz országgyűlésen. Május hó 25-én, Berlinben, a porosz országgyűlés ülésében példátlan verekedésre került sor a nemzeti szocialista képviselők és a kommunista párt képviselői között. A kommunistapárt tagjai gyalogkodó közbekiáltásokkal illették a Hitler-párt tagjait, mire az utóbbiak rárohantak a kommunistákra és kiverték őket az ülés-teremből. Négy kommunista képviselő súlyosan megsebesült és az ülés-terem valóságos csatatér képét mutatta.

Öt évre meghosszabbították az olasz-török barátsági szerződést. Izmet pasa, török miniszterelnök és Tefik Rüsiid bég, külügyminiszter, az elmúlt héten látogatást tettek az olasz fővárosban, Rómában. A tanácskozások során öt esztendővel meghosszabbították az Olaszország és Törökország között fennálló barátsági szerződést.

Összeomlás fenyegeti Európát. Sir John Simon angol külügyminiszter egyik legutóbbi beszédében a lausannei konferenciával foglalkozva, annak a reményének adott kifejezést, hogy a világ megtanulta milyen óriási különbség van a között, hogy rendes áruforgalom folyományaként, vagy pedig háborús adósságok és jóvátételek címén fizet egyik ország a másiknak jelentékeny összegeket. Angli volt miniszter, kijelentette, hogy Európát néhány hónapon belül teljes összeomlás fenyegetheti és a helyzet még súlyosabb lehet, mint az Egyesült Államokban.

A törökverő Kőszeg ünnepe.

Négyszáz esztendeje annak, hogy Jurisich Miklós várkapitány maroknyi védőseregével, Kőszeg váránál megállította Szulejmán török császár 300.000 főnyi haderejét és megakadályozta, hogy a török hadak nyugat felé özönljenek. A jubileum alkalmából Kőszeg város országos ünnepeket rendezett. Az ünnepség május hó 28-án, a házi, gyári és kézipari kiállítás megnyitásával kezdődött, majd a Kőszeg Sport Egyesület husz esztendősi jubileumi

diszgyűlést tartották meg. Délután a város képviselőtestülete tartott ülést, majd három tüzoltógyűlés zajlott le. Este diszhangverseny, majd tűzijáték és toronyzene szórakoztatta a várost.

Másnap, május hó 29-én, vasárnap reggel 9 órakor tizezer ember sorfala közt vonult be a városba kíséretével Horthy Miklós Kormányzó Ur. Az államfőt a képviselőtestület élén Jambrits Lajos polgármester üdvözölte, aki a következőket mondotta:

— Nem a bástyafokon és a lövészárkokban, hanem a mindennapi élet, a létfenntartás küzdelmeiben van szükség a kitartás, a hősiesség erőnyeire. Csodák nem történnek. Pénzügyi helyzetünk csak úgy javulhat, ha bizva a nemzetközi helyzet jobbrafordulásában, mindenki odaadó munkával, takarékosággal igyekszik saját sorsán javítani és első becsületbeli kötelességének tekinti, hogy az állammal szemben a pénzügyi követelményeknek, ha tud, megfeleljen. Agrár állam lévén, a nemzet megélhetése biztosítva van és a rendről és nyugalomról gondoskodni fogunk.

A Kormányzó Ur beszéde után Mikos János gróf, szombat-helyi megyéspüspök tábori misét celebrált a Kormányzó Ur, Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, Hász tábori püspök és az előkelőségek jelenlétében.

A tábori mise után a Kormányzó Ur felavatta a száz személy számára épült Jurisich Miklós honvédtiszti üdülőházat, majd résztvett a hősök tornyának felavatásán. Az ódon Belvárosban emelt torony egyik falán az 1532. évi ostrom, másik falán a világháború hőseinek emlékére örökítették meg. A hatalmas márványtáblák leleplezésénél Szűgy Kálmán államtitkár, Hász István katolikus tábori püspök és Soltész Elemér protestáns tábori püspök mondott beszédet.

A délutánra tervezett ünnepségek a felhőszakadás miatt elmaradtak. Kése este szünet meg csak az eső. Éjjel tizenegy órakor tüzradóra ébredt a város. A 600 éves Jurisich-vár egyik szárnyában lévő gazdasági épületek gyulladtak ki. A helybeli tűzoltóság, valamint a kongresszus alkalmából a városban tartózkodó tüzoltó csapatok egyórai munkával lokalizálták a tüzet, de a körülbelül 30 méter hosszú épületrész porrá égett.

Kecskemét katasztrófája.

Kecskemét környékét május hó 23-án, délután nagy elemi csapás érte: rettenetes jégverés volt, amely mintegy 40.000 holdon, a híres kecskeméti gyümölcs-, szőlő- és gabonatermésben óriási pusztítást végzett. A város nyugati felén mintegy 40.000 holdon, az ugynevezett prima gyümölcstermő földön zajlott le az ítéletidő. Ménteleken, Kisbugacon, Belső- és Külsőballon, Urréten, Helvecián, Kőncsögön, Alsócsalánosban, Felsőcsalánosban, Kadarfalván, Katonatelepen és Szarkásban ugyszólván mindent elpusztított a jég. Hatalmas, fületrázó égháború közben ökölnyi jégdarabok hullottak alá a fekete felhőkből és a jég nemesak a leveleket és a gyümölcsöt verte le az utolsó szemig a fákról, de összetörte az ágakat és a szőlővesszőket is. A jégdarabok, amelyek között találtak félkilós darabokat is, nemesak a növényzetet pusztították el, hanem összetörték a háztetőt és a cserepeket is, úgy, hogy a legtöbb házban csak a tetőzet gerendái maradtak meg. Csőrpömpölve zuzodtak be az ablakok üvegtáblái a jégdarabok nyomában. Külön tragédia a jégverés pusztításában az, hogy a legkíméletlenebbül ott pusztított a vihar, ahol a legszegényebb emberek laknak.

A kecskeméti gazdák nagygyűlést fognak tartani, hogy megbeszéljék teendőiket. A város adóügyi hatóságai

! NE PRÓBÁLKOZZON !

42 év óta bebizonyosodott, hogy minden létező

hangszert, gramofont, harmonikát

legjobban, legolcsóbban, legnagyobb választékban

Reményi Mihály

nagy magyar hangszertelepén, Budapest, VI/29, Király-utca 58-61. v a s a r o l h a t.

Kérjen árjegyzéket arról a hangszerről, amit kíván. Díjmentesen küldöm.

azt a határozatot hozták, hogy egyelőre beszüntetnek minden adóbejárást a jéggel sújtott vidéken.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter a képviselőház egyik ülésén kijelentette, hogy a jégverés mértéke és az okozott kár nagysága még nincs megállapítva. Egy gazdasági felügyelő most utazott Kecskemétre, hogy hivatalosan is felbecsülje a kárt. Tudomása szerint tizenöt-huszezer katasztrális holdon okozott pusztítást a jégverés. Már eddig is intézkedett, hogy egy vagon 100 napos

kukoricát és egy vagon kölesvetőmagot utaljanak ki Kecskemét városának, de kiutalt két vagon inségbuzát is, hogy enyhítse azokat a károkat, amelyeket a katasztrófa előidézett.

Itt említjük meg, hogy az elmúlt héten felhőszakadás és jégverés volt az ország számos helyén és a fővárosban, továbbá Szolnokon, Pécsen, Vácott, Kisújszálláson, Szekszárdon és Kaposváron igen nagy károkat okozott az elemek szörnyű játéka.

Felére csökkentik a borfogyasztási adót.

A magyar bortermelők hosszú harcának eredményeképpen a borfogyasztási adó kérdése megoldás felé közeledik. A szőlősgazdák nevében az elmúlt héten Bessenyei Zénó, Kállay Miklós, Örfly Imre, Petró Kálmán, Lázár Miklós és a parlamenti szőlőtermelő-blokk néhány más vezető tagja a parlamentben felkereste Korányi Frigyes báró pénzügyminisztert, aki hosszas tárgyalások után kijelentette előttük, hogy a borfogyasztási adót 50 százalékkal leszállítják. A küldöttség ezt a kedvező választ azonnal közölte is a parlamentben várakozó csoporttal.

A borfogyasztási adó leszállítása, amint arról számtalanszor irtunk, már évek óta a szőlőbirtokosok legelsőrendű kívánsága. Mióta a bor ára ilyen mélyre hanyatlott, lehetetlenség volt be nem látni, hogy forgalmának

rendkívül nagy akadálya az a magas fogyasztási adó, amelynek kulcsát a változott viszonyoknak megfelelően nem változtatták meg. Elvben már régóta megvolt a kormányban a hajlandóság arra, hogy ezt a természetes kívánságot honorálja, azonban megnehezítette a kérdést az, hogy a borfogyasztási adó a városoknak igen fontos jövedelemforrásává lett és hogy ennek az adónemnek hozama az utóbbi évek alatt növekedőben volt. Az államnak tehát nemcsak az adó terhét kell leszállítani, hanem ugyanakkor gondoskodnia kell annak a hiánynak a pótlásáról, amit ezzel a városok költségvetésében okoz. A városok egészen bizonyosan könnyebben segíthetnek magukon, mint a szőlőtermelés, amelytől mintegy 800.000 lélek sorsa függ.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Felvétel a békéscsabai mezőgazdasági szakiskolába.

A békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatósága folyó évi október hó 1-től kezdődő 2 éves tanfolyamra pályázatot hirdet. Az iskolába olyan ifjúk vétetnek fel, kik 17. életévüket betöltötték és az elemi iskolának legalább 4 osztályát elvégezték. A szakiskola elvégzésének az a célja, hogy az ifjak az iskolában szerzett ismereteiket saját gazdaságukban értékesíthessék, vagy pedig mint altiszteket idegen gazdaságban elhelyezkedhessenek. A teljes ellátás (fűtés, lakás, mosás, orvosi kezelés és élelmezés), továbbá a tan- és beiratási díjak évi összege 300 pengő. Szegénysorsu vagyonatlan szülők gyermekei kedvezményes, vagy ingyenes helyre is pályázhatnak. Az iskolában való felvételre részletesebb felvilágosítást a békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatósága ad.

Megkezdődött a finn borbevétel.

Most jelent meg az első részletes kimutatás a finn bor- és szeszbevételről április hónapban. Ismeretes ugyanis, hogy Finnország az eddigi szesztilalmat megszüntette. Eszerint 4712 kg. hordó szeszt, 962 ezer kg. egyéb szeszt, 87 ezer kg. pálinkafélét, 16.400 kg. bort hordóban és 24.300 kg. 14 fokon aluli palackbort, végül 2300 kg. 14 fokon felüli palackbort vittek be. Ebből magyar származású volt 7200 kg. hordóbor, 2 kg. likőr. A hordó szeszt Franciaországból, egyéb szeszt Olasz-, Francia- és Svédországból, a likőröket Svédországból, Franciaországból, a borok legnagyobb részét Olasz- és Franciaországból szállította.

Olaszország a magyar buza érdekében csökkenti az orosz buza behozatalát.

Az olasz-orosz kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások megszakítása olasz oldalról támasztott nehézségek miatt történt. Olaszország két okból szakította meg a tárgyalásokat. Egyrészt ugyanis az orosz buza behozatali mennyiségét saját nemzeti termelése, valamint a közép-európai országok, különösen Magyarországból behozandó buzakészletek miatt nem akarja növelni. A másik, inkább pénzügyi gátló ok abból folyik, hogy Olaszország a Szovjet részéről gyorsabb fizetést és nagyobb garanciát kívánt.

Uj akció indult meg a szénárak csökkentésére.

Az árelemző eljárás során a szénbányák annak idején bejelentették, hogy a mezőgazdaság nehéz helyzetére való tekintettel a szénárakat tíz százalékkal csökkenteni fogják. Ugy látszik, a gyakorlatban ez az értesítés nem történt meg, mert a gazdák részéről újabb akció indult, hogy a bányák valóban végrehajtják a beígért árapasztást. Az egész kérdés, már ismét az agrárérdekképviseletek előtt van, amelyek megfelelő előkészítés után az ügyet megint az Árelemző Bizottság elé viszik. A gazdák szerint nemcsak, hogy nem csökkent a eséplési szén ára, hanem miután a tavalyi eséplés befejezése után a forgalmi adót egy százalékkal az eddigi két százalékos kulcsról 3-ra növelték, ma még ezzel az újabb adóterhessel drágább a szén.

A vetések állása.

A földművelésügyi minisztérium által május hó 28-án közzétett hivatalos vetésjelentés szerint a jég által a kalászosokban, a gyümölcsösökben, szőlőkben, kerti veteményekben és egyéb növényekben okozott kisebb-nagyobb kárt Zala vármegyéből, Heves vármegyéből, Bács-Bodrogból, Pest vármegyéből, Kecskemét határából jelentettek. A répcé termése gyenge, közepesnek ígérkezik. A buza fejlődésében általában visszamaradt, ez-ídszerint általában közepesenél valamivel gyengébb termést ígér. A rozs a buzánál jobban áll, de fejlődése szintén nem kielégítő. Közepes, valamivel jobb terméssel bíztat. Árpából is közepesenél valamivel jobb termésre van kilátás. A zab fejlődésében a száraz, kedvezőtlen időjárás miatt és több helyen az elkésett vetés miatt is visszamaradt. A tengeri korai vetése jól és egyenletesen kelt. A késői vetésű tengeri lassan kel, több helyen még most is vetnek. A burgonya a korai vetésterületen jól fejlődik. A cukorrépa és takarmányrépa általában jól kelt, első kapálását jórészt befejezték. A réteket a mélyebb rézéken még mindig víz borítja, egyébként a fűnővés kielégítő. A legelők fűnővése szintén csak lassan indult, a korai legeltetés és a szárazság miatt a fű utánnővése gyenge. A gyümölcsfák általában elég gazdagon virágoztak és többnyire jól is kötöttek, de szárazság, jégverés és szélviharok következtében sok fejlődésben levő gyümölcs lehullott. A szőlők állapotában szép haladás észlelhető.

„Ha szüksége van hashajtóra és barátja a természetesnek, igyék Igmándit, hatása teljesen fájdalommentes.

Ürnap körmenet a Várban. A mult hagyományaihoz hiven rendezte május hó 25-én, az *Országos Katolikus Szövetség* a kormány és a hivatalos hatóságok részvételével az *országos ürnap körmenet*et a Várban. A körmenetet *Serédi Jusztinián* dr. bíboros-hercegprímás vezette, aki megelőzően szentmisét pontifikált a koronázó főtemplomban. A körmenet kijelölt utvonalon a házakat zászlók ékesítették és már a kora reggeli órákban zászlók alatt vonultak fel a fővárosi iskolák növendékei, a cserkészcsapatok, a plébániák, a Központi Katolikus Kör vezetésével a katolikus körök és egyesületek. Az utvonalt két oldalán díszruhás rendőrök álltak sorfalat. Kilenc óra előtt *Angela Rotta* c. érsék, pápai nuncius, kilenc órákor *Serédi Jusztinián* hercegprímás érkezett meg. A hercegprímás ünnepi nagymisét pontifikált, amelyen egyidejűen a Szentháromság-téren a tábori oltárnál *Nemes Antal* c. püspök, a templomba be nem férők részére csendes szentmisét. Az ünnepi nagymise befejeztével megindult a sok ezer főből álló menet. A koronázó főtemplomban történt visszatérés után *Te Deum* zárta be a szertartást, végül pedig felhangzott a magyar Himnusz.

A DO. X. óriásrepülőgép átrepülte az Óceánt. A DO. X. óriásrepülőgép óceánrepülése minden várakozáson felül sikerült. Az óriási repülőhajó amely május 21-én reggel startolt 14 utassal a fedélzetén az újfundlandi *Harbour Grace* kikötőjéből az Atlanti-Óceán átrepülésére este 10 óra 15 perckor szerencsésen leszállt az Azóri-szigetek legnagyobb kikötőjében, *Hortában*. A repülés mindvégig a legsimábbban folyt le. Megérkezés után azonnal kiegészítették a repülőóriás benzinkészletét s vasárnap reggel 9 óra 20 perckor a hatalmas Junkers-gép már újból felszállt a hortai kikötőből, hogy tovább folytassa útját Európa felé. Az Azóri-szigetek elhagyása után Lisszabon felé vette irányát. Vasárnap este 8 óra 20 perckor szerencsésen leszállt *Vigo* kikötőjében. A repülőgép a portugál partvidéken érte el az európai kontinentet. Utja az Azóri-szigetektől Vigoig ismét a legsimábbban ment végbe. Vigóban a hétfőre virradó éjszaka 15 tonna benzint és 300 liter olajat raktak az óriáshajóra, amely még a hétfői nap folyamán felszállt és az angol szigetország felé vette irányát. Legközelebbi állomása az angolországi *southampton* kikötő volt, ahova este 7 órákor érkezett. Angliából Németországba repült a DO. X.

Ifj. Bethlen István gróf inkei bérgazdasága kényszerregegyeséget kért. Ifj. Bethlen István gróf, akinek Inkén 1500 holdas bérgazdasága van, a kaposvári törvényszékhez beadványt intézett, amelyben bejelentette, hogy fizetési kötelezettségeinek teljesítésében megakadt s kéri gazdasága ellen a kényszerregegyeségi eljárás megindítását. Ifj. Bethlen István gróf édesapjától, a volt miniszterelnöktől vette át az inkei bérleletet és azon gazdálkodott. Amint beadványában előadja, fizetési nehézségeit az *egymást követő rossz termések, továbbá a termény- és állatárak leromlása, valamint a kedvezőtlen értékesítési lehetőségek idétlők elő*. A kedvezőtlen terméseredményekre jellemző, hogy a rozs holdanként csak három mázsát hozott. A bérgazdaság aktíván 77.000 pengőre rúgnak s ezzel szemben a passzívák összege 150.000 pengő. Ifj. Bethlen István gróf *50 százalékos kiegyenlítési kvótát kínál hitelezőinek*, azaz, hogy amennyiben ezt elfogadják, *fizetéseit nyolc hónap alatt teljesíti egyenlő részletekben*. A kényszerregegyeségi eljárás iránti kérelem ügyében a kaposvári törvényszék néhány napon belül dönt.

A balatoni fürdőzés első áldozata. Még alig kezdődött meg az idei fürdőszезон, máris megvan az első áldozata. *Hajagos* István festőtanonc az elmúlt héten *Balatonkenesén* fürdött. A fiú észrevétlenül elmerült a vízben. Holttestét eltűnése után huszonnégy órával később találták meg.

Junius 4.

*Gyászunkat szülő nap sóhajtvá köszöntünk,
Általad ástott sir tótong már mögöttünk,
Fájdalom ekéje szántja a szívünket,
Bele a gonosz sors mindig csak but ültet.*

*Mulás tengerébe tizenkét év letűnt:
Már szabadság után sorvadozik testünk.
Lelkünk meg bujdosik, zokog, sóhajtozik,
Leszáll Adriáig s föl a Kárpátokig . . .*

*Agyunkban felleg dud, cikázik, mennydörög,
Bátran ezt harsogja: Trianon nem örök.
Lesz majd egy pusztító, hatalmas vérözön,
Bitor Trianonban nem marad kö-kövön . . .*

Irta: MUZSI JÁNOS. (Lesenceistvánd.)

Műkedvelő-előadás Kaposzentbenedeken. A kaposzentbenedeki római katolikus ifjuság nagyszerűen sikerült műkedvelő-előadást rendezett május hó 15-én és 16-án a római katolikus iskolában. Színre került „*Hej, de szép a lakodalom*” című három felvonásos falusi vizjáték. A szereplők mélyen átérzve, ritka rátermettséggel alakították szerepeiket. *Ková István* szerepével lekötötte az egész nézőközönség figyelmét. *Princ József* a legjobb alakítást nyújtotta. *Pécsi János* nagyszerűen játszotta szerepét. *Vető József* szép dala igen nagy feltűnést keltett. *Szegfű József* ügynökkösködésével állandó nevetésben tartotta a nézőket; *Volner József* nagyszerűen alakította öregember szerepét; *Katona József* iskolásfiu mindenkinek elismerését elnyerte nagyon jól alakított kisfiu szerepével. Kitérő nőszereplők voltak: *Hütter Ilonka*, *Haberkmor Mariska*, *Mihu Mariska*, *Szalai Mariska* és *Vencler Margitka*. A pompás sikerű műkedvelő-előadást *Jankovics István* kántortanító nagy hozzáértéssel, fáradságot nem ismerő buzgósággal tanította be és rendezte. Az előadás tiszta jövedelmét az újonnan épülő iskola alapja javára fordították. *(Beküldte ifj. Csokonay.)*

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol lehetne vadőri vizsgát tenni? (H. P.) — Felelet: Szegeden és Esztergomban vannak erdőőri és vadőri iskolák. Az iskolai oktatás egy esztendőig tart, de a felvételt egy évi gyakorlatnak kell megelőznie. A felvétel nyilvános pályázat útján történik; szükségesek kellek: legalább négy elemi iskola elvégzése; egy évi erdészeti és vadászati gyakorlat igazolása olyan erdőgazdaságban, melyet erdőmérnök vezet; 18-tól 26 évig terjedő életkor; testi alkalmasság, továbbá annak igazolása, hogy a pályázó kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított. A tanulók az iskolák internátusában nyernek elhelyezést és ott kapnak teljes ellátást. Tandíj nincs, de a tanulók az ellátásért havonta 35 pengőt fizetnek. Igazolást szegénység esetén néhány tanuló ingyenes ellátásban részesülhet. A tanulmányi idő elvégzése után a hallgatók erdőőri és vadőri szolgálatra képesítő bizonyítványt kapnak. Ha azonban Ön nem akarja az erdőőri és vadőri iskolát elvégezni, akkor az iskola elvégzése helyett három évi erdőmérnök által vezetett erdőgazdaságban eltöltött gyakorlat igazolása után erdőőri vizsgát tehet ebben az esztendőben Miskolcon, Gödöllőn és Kaposváron. A vizsgát ugyanezen s helyeken megelőzi néhány hetes tanulmány, melyre a kérvényeket június hó 15-ig kell benyújtani az illetékes erdőgazdálkodóságokhoz, az Ön esetében Gödöllőn (Kálló ugyanis a gödöllői erdőgazdálkodósághoz tartozik.) Tekintettel a tanulmányra, könyvekre szükség nincs. Az idei vizsga augusztus hó elsején kezdődik.

Ifj. Gábor Jánost (Pápateszér) kérjük, ismétlje meg kérdéseit.

Kérdés: Hol lakik Gaal Gaszton és Ulain Ferenc képviselő? (T. J. Kötormány.) — Felelet: Gaal képviselő ur budapesti lakása: L. Zenta-utca 3. Vidéki lakása: Balatonboglár. — Ulain képviselő ur budapesti lakása: V. Falk Miksa-utca 30. — Sajnos, hadikölesökötvényvel a ma fennálló rendelkezések szerint sem adót, sem más közzszolgáltatást fizetni nem lehet.

Hasznos tudni,

hogy **Schmidthauer**

természetes **Igmándi**

keserűvize valódi áldás gyomor és bélbajosoknak.

Utasítás minden palackhoz mellékelve!

Kapható mindenütt!

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

12

IRTA: FÖLDES GÉZA

Ez a lakodalom már azért is ünnepélyesebb volt a rendesen szokásosnál, mert egyidőben tartották a cigányok tavaszi ünnepével. Ez az ünnep összeesik a Szent György napjával s a cigányok zöld Györgynek nevezik.

Az idei zöld György ünnepén az ifju vőlegény vitt szokásos és mindenféle virággal feldíszített füzfa ágat a sátrak előtt elhaladó menet élén. Mellette ment az asszony és őket követte az egész fiatalosság.

Mikor az egyes sátrak előtt elhaladtak, a vőlegény a közelben tanyázó lovaknak és a kócmadzagon tartott — nagy valószínűség szerint — lopott malacnak egy-egy marék füvet dobott. A cigányok ugyanis azt tartották, hogy az ezen az ünnepen adott étel megmenti őket az egész esztendőre a dögtől és a kárvallástól.

A menet mindenik sátor előtt megállott. Megállottak és a tiszteletükre énekeltek. Az éneket Jancsi a hegedűjén kísérte s boldogok voltak, hogy ilyen kitünő muzsikusra tettek szert.

A sátor gazdája a menetet a sátor előtt várta. Kaláccsal és pálinkával kínálkozott. Ezt még az ellenségnek, vagy idegen törzsbelinek sem illik visszautasítani, mert ez azt jelenti, hogy ezen a napon minden vétket megbocsátanak s újra örök barátságot fogadnak . . .

Az ünnep elmúlt. Néhány nap múlva a vajda kihirdette, hogy tovább vándorolnak. Együttal egy rengeteg erdő lesz a tanyájuk. A nagy havas mélyében Csomád urtól, a falutól nagyon messze engedelmet nyert, hogy egy patak völgyében füz- és jegenyenyárfákból teknőket, tálakat, kanalakat készíthetnek.

Addig ülnek és dolgoznak ott a havason, amíg áruval ugy ellátják magukat, amennyit a szekerekre és a lovakra felrakhatnak.

Jancsinak ez a vállalkozás éppen kapóra jött. Örvendett, hogy ott a havason az emberek elől tökéletesen elrejtőzhet. Élhet ő ott egészen magának és emlékeinek.

Máskülönben nagyon jókor jött ez az utazás. Jancsit a nagy lelki izgalom és az emberhez egyáltalán nem illő táplálkozás nagyon megviselte. Csak most látta, hogy milyen meg gondolatlanság volt, hogy ő, a rendes polgári élethez szokott ember ezeknek az állati sorban élő atyafiaknak társaságába vegyült.

A lelki gyötrődések, az undok táplálkozás és a sátorozás kellemetlenségei kimerítették egészen és leverte a betegség.

Jancsi érezte, hogy tovább még az ő erős szervezete sem bírja, de a sorsát annyira közönyösen vette, hogy azzal sem törődött, hogy sem orvos, sem patika nem áll rendelkezésére. És ami tán a legfőbb: a sá-

tor, vagy a szekérderek egy betegnek semmi kényelmet nem adhat.

Még Foreszkero néni is aggodalmaskodott ezek miatt és csak akkor nyugodott meg, amikor az erdőben járás-kelés közben felfedezett egy csinos és üres vadászlakot.

Ezt a házat évekkal ezelőtt építtette Csomád ur. Tetszett neki ez a vadregényes vidék s hogy vadásztársaságával legyen egy jó pihenő helye, hevenyész-tette ezt a kis házikót. Volt ebben két tágas szoba, konyha és egy nagy tornác.

(Folytatjuk.)

Dal.

(Dallama: Szerelmes vagyok én szép asszony magába.)

Mikor én először Tchozzátok mentem,
Ibolyavirág volt picike kezében;
Kéblemre tüzted egy meleg pillantással,
És én viszonzottam forró csokolással.

Nyúló kikeletkor, tavaszi pompában,
Együtt üldögtünk kicsike szobában;
Nem szőtt egyikünk se, mégis megértettük,
Hogy a boldogságunk így teljes csak együtt.

Irtá: KISS SÁNDOR (Nagyaesd.)

Nyolchónapi fegyháza ítéltek a gyöngyösi mezőgazdasági iskola igazgatóját. A budapesti törvényszék Töreký tanácsa az elmúlt héten tárgyalta Gyöngyösön *Oswald Géza* felső mezőgazdasági iskolai igazgató kormányzósértési és hadseregbecsületértési bünygyét. A vádat *Szadeczky Lajos* dr. ügyész képviselte, tanuként pedig a polgári és felső mezőgazdasági iskola egész tanári karát megidézték. Az igazgató tagadta a vádiratban foglalt események elkövetését, a tanuk azonban terhelő vallomást tettek ellene. A *törvényszék Oswald Gézát nyolchónapi fogházra és híralatbesztésre ítélte.*

Agyonlőtte a kishírót, aki hagyatéki végzést akart kikézsíteni. *Détáry Kálmán* harmincnyolc éves nyugalmazott tisztviselő, az elmúlt héten, Vecsésen revolverrel agyonlőtte *Liehe Ferenc* kishírót, aki egy végzést kézbesített neki. *Détáry Kálmán* édesapjának a *Berecsényi-utca 11. számú* házában lakik. A kishíró örökségi ügygel kapcsolatban közjegyzői végzést akart kézbesíteni *Détáry*nak. Az elmúlt napokban többször is megkísérelte a kézbesítést, de *Détáry Kálmán*, aki nem volt megelégedve az örökségi ügy elintézésével, *meztagadta a végzés átvételét.* A kishíró újra megkísérelte a kézbesítést és ennek során történt, hogy az *időges természetű Détáry Kálmán rálőtt.* *Détáryt* letartóztatták.

Különös szerencsétlenség Rákospalotán két halottal. Az elmúlt héten különös szerencsétlenség történt Rákospalotán. A *Dessewffy-utca 41. számú ház udvarán* a 60 éves tulajdonos, *Sztarek Tivadar* és fia, ifj. *Sztarek Tivadar* a félreeső hely tartarozásával foglalkoztak. Segítettek nekik a szomszédok, *Anger Lőrinc* fűszerkereskedő, *Balázs Gyula* asztalossegéd, *Pribics Ferenc* mechanikus és *Pajor József* bádogossegéd. A korhadat deszkapadló beszakadt és *valamennyien a gödörbe zuhantak.* A szomszédok a mentők segítségével halászták ki a szerencsétlen embereket. Ifjabb *Sztarek Tivadar*t, *Anger Lőrincet* és *Balázs Gyulát*, akik ammoniakmérgezést kaptak, kórházba szállították, de *Sztarek* és *Anger* a mentőautóban meghaltak.

Házilag készített cigarettákat eladni és megvenni büntendő cselekmény. Az utóbbi időben a fővárosban egyesek hivatászerűen üzik a saját gyártású szivarkák forgalombahozatalát és az azokkal való házalást. A dohányjövédékről szóló 1887. évi XLIV. tc. 25—28. §-ainak rendelkezései szerint tilos a szivarkáknak bármily módon való díjazása mellett, de **eladás végett mások részére való készítése vagy készíttetése és e tilalmak áthágói, tehát úgy azok, akik ilyen szivarkákat vásárolnak, jövedéki kihágást követnek el, ami a büntetvény elkövetésével együtt jövedéki büntető eljárás útján 116 pengőtől 2320 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.** A dohányárusok figyelmét pedig külön felhívjuk arra, hogy **dohánygyártmányukat csak illetékes dohánygyárusítótól vagy dohánygyáruraktárból szabad beszerezniük, másoktól nem.**

A gyomorfájás, gyomormosás, bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar „Ferenc József” vízről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A „Ferenc József” keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Vasárnap, június hó 5-én:

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Füzesgyarmat, Tiszaföldvár. — **Lóvásár:** Budapest.

Hétfőn, június hó 6-án:

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Árpás, Balassagyarmat, Füzesabony, Kalocsa, Kismarja, Mezöcsát, Nagydorog, Pécs, Vásárosnamény. — **Állatvásár:** Eger. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Enying, Gamás, Hedrehely, Tüskevár. — **Lóvásár:** Sopron.

Kedden, június hó 7-én:

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Beled, Istvándi, Kalocsa, Nagycséd, Söskut, Tevel. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Nagykanizsa. — **Állatvásár:** Sátoraljaújhegy, Szikszó.

Szerdán, június hó 8-án.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Büssü. — **Állat- és kirakodóvásár:** Cegléd, Polgár, Tarpa, Vértesacsna. — **Állatvásár:** Csorna. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagyesákány, Szentgyörgyvölgy.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

+ **nem megy J a u o r nem f i u**

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

2. Szórejtvény.

SZIV ss 9

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

3. Szórejtvény.

erdei vad szalma

(Beküldte Katmár József Jászberényből.)

4. Névrejtvény.

Ság, Zilah, Érsekesanád, Kaba, Fehértemplom, Eger, Sárvár, Egyek, Világos, Regöly, Ártánd, Herend, Érmellék, Rábahídvég. E helységek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy tizenegyedik helység nevének kapjuk.

(Beküldte Őri Sándor Csánigról.)

5. Szórejtvény.

égítést csomó galy
(h=b) (-b)

(Beküldte ifj. Józsa Lajosné Szántay Erzsébet Tiszadertszől.)

6. Szórejtvény.

zúz recept 666 S galy
666

(Beküldte Szebényi Ilonka Gencshátpusztáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 27-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 20-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtései:

1. Szórejtvény: **Eresz alatt fészkel a fecske.** 2. Szórejtvény: **Hibás 3. Szórejtvény: Szerelem.** 4. Szórejtvény: **E színekért küzdünk.** 5. Szórejtvény: **Meteorológia.** 6. Szórejtvény: **Külgécs.**

Megfejtették: Gábor Ildikó, Szokoli Juci, Niklai István, ifj. Kántor Albert, Farkas Sándor, Kerék János, Szekeres Péter, Nagy János, Szücs Ferenc, Holló Géza, Lovas Ferenc.

Jutalomkönyvet nyert: Szokoli Juci (Berzence) és Holló Géza (Ujpest).

A 21-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. K. A. Döge. Rejtvényeiből közlünk. — K. J. Gógánfa. Valamelyikre sor kerül. — D. E., Szamosbecs. Rejtvényeire hamarosan sor kerül. Az ön munkája ez a vers, vagy más munkáját lemásolta? — Ifj. Cs., Kaposszentbenedek. Válogatunk belőlük. A vers — bár erős hazafias érzés izzik benne — formailag gyöngye. Így nem közölhetők. — Sz. M., Mörichida. Pontrejtvénye jó. — Cs. M., Csongrád. Rejtvényeiből közlünk. A vers második versszaka jó, az első dőcög. Tessék átjavítva újra beküldeni. — K. L., Kísajszállás. Rejtvényeiből közlünk. L. G., Fertőendréd. Közölni fogjuk. — F. A., Dévaványa. Sajnos, nincs annyi helyünk, mint amennyi verssel Ön elhalmoz bennünket. Szíves, megértő türelmét kérjük. — W. Gy., Magyarereggy. Határozott készséget mutat mind a kettő, de kérjük, rövidebbeket tessék küldeni. Ezeket nem használhatjuk. — B. S., Répevis. A rejtvény hibás. Mászt kérünk. — I. S., Felsőmoesolád. Rejtvénye jó, közölni fogjuk.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 30-án.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűségi forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza: Tiszai 77 kg-os 12.60—13.10, 78 kg-os 12.75—13.20, 79 kg-os 12.90—13.40, 80 kg-os 13.00—13.50. Felsőtiszaei és jászági 77 kg-os 12.35—12.45, 78 kg-os 12.50—12.60, 79 kg-os 12.65—12.75, 80 kg-os 12.75—12.90. Dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.45—12.60, 78 kg-os 12.60—12.75, 79 kg-os 12.75—12.90, 80 kg-os 12.85—13.00 P. Tiszavidéki különleges 80 kg-os buza: 13.60—14.10 P. Rozs 13.60—13.80. Egyéb rozs 13.50—13.80. Tak. árpa elsőrendű 14.75—15.00, másodrendű 14.50—14.75. Felv. sörárpa 15.50—16.00, egyéb sörárpa 15.00—15.50. Zab elsőrendű 18.50—19.50, másodrendű

17.50—18.00. Tiszai tengeri 16.40—16.50. Korpa 11.75—11.90. 8-as liszt 15.80—16.20 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza júniusra 12.72—12.74. Rozs júniusra 13.85—13.90. Tengeri júniusra 15.50—15.52, augusztusra 15.30 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara: duplanullás finom tisztaliszt 40—44, nullás 40—44, kettős főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmányiac. Árpakorpa 13, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 12.50, konkolydara 13.25, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 16, repepogácsa 13, rozskonkoly 12.50, rozskorpa 12.50, rozsozs 12, rozstakarmányliszt 16, szójabab-pogácsaliszt nagyban 26, kiesiben 28, tökmagpogácsa 22 pengő métermázsánként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kilogrammonként, budapesti paritásban értendők és magyar átlagminőségű, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 8—8.20, Krüger, étkezésre 8.30—8.50, Ella, étkezésre 9.50—10, nyári rózsza, étkezésre 14.50—15.50, őszi rózsza, étkezésre 11—12 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8.50—9, harmadrendű esomázásra 8—8.30, muharszéna 11.50, lucernaszéna 6.50—9, takarmányrozs, szárítva 3, alomszalma, elsörendű 5—50, másodrendű 4—4.75 pengő métermázsánként.

Cirokszakáll. Takaró szalma átlagárban 21—23, bélés-szalma átlagárban 9 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő belföldi szőpös borjú elsörendű 75—88, kivételesen: 98 fillérig, másodrendű 60—74, harmadrendű 46—58 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistogasz ürök, páronként 100 kg, vagy ezen felüli súlyban 44—50 fillér, prima hizott bárányok, páronként 80 kg körüli súlyban 44—50 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Tenyészmarhák és jármosokörök. Elsörendű belföldi jármosokör (tarka) 52—56, elsörendű belföldi jármosokör (fehér) 52—56, 1½ éves üszök 48—50, 1½ éves tinók 48—50, fiatal, friss fejős tehén 73—83 fillér kilogrammonként *élőszuliban.

Vágómarhavasár. Bika legjobb 43—48, középminőségű 34—42, gyenge 30—31, tehén legjobb 52—55, közép 38—48, gyenge 32, esztozni való 18—27 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Kénnyi sertés 82—88, középminőségű 88—100, nehéz sertés 102—108, keresztetett 102—106 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Gyapju. Az elmúlt héten az árak tovább esökkentek. Közepes minőségű kisebb uradalmi fésűs-gyapjuért már csak 85—100 filléres árát lehetett elérni. Kiszagda gyapjuért 75—85 fillért fizettek, azonban ebből is csak korlátozott mennyiség volt elhelyezhető. A hosszabb idő óta tartó lauyha irányzat igazolást nyert a május hó 27-én megnyílt IV. londoni aukción, amelyen merinó-gyapjunál 5 százalékos, keresztettnél pedig 10 százalékos áresés volt. A budapesti gyapjuaukció f. évi július hó 7-én lesz.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagbátaszín, felsál, fehérpese nye stb. 120—260, fartó, lapocka, puha hátszín 120—240, esztoztó oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—140, gulyásnak való 50—160, nyelv 150—200. Borjúhús: Felszételt comb 220—280, sütni való 120—240, pörköltnek való 80—140. Juh- és bárányhús: Juhcomb 160—200, gerinc, lapocka 140—180, pörköltnek való 80—120. Bárányhús: Hátulja 160—200, eleje 100—150. Sertéshús: Friss karaj 200—280, comb, tarja, lapocka 160—196, oldalas 120—160, füstölt karaj, alpoeka, tarja, oldalas 150—260, olvasztani való szalonna 120—136, sózott kenyérszalonna 140—170, füstölt 140—180, hárj 136—148, tepertő, zsíros 160—180, sertésszár 128—136 fillér ki logrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 200—400, csirke 180—250, fiatal újdonság 100—275, pulyka hizott 150—600, ruca 150—250 fillér darabonként, ludmáj 400—800 fillér kilogrammonként. Tojás: Teatojás 7—8, főző és apró 6—7 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 100, gerinc 260, lapocka 100, egyéb 50, őzgerinc 400—500, comb 280—300, egyéb 50 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 260—400, esuka 180—340, ponty 120—240, kárasz 100—160, compó 140—200 fillér kilogrammonként. Rák 10—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 32, lefölözött 12, aludttej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—200 fillér literenként; centrifugált teavaj tömbben 360—440, 10 dkg-os esomázásban 400—500, főzővaj 300—400, szedett vidéki 280—360, tehénturó 80—120, sovány tehénturó 40—70, juhturó 200—280, keverturó 140—200, juhsajt 200—260, hazai amentáli sajt 260—400, hazai trappista 160—280 fillér kilogrammonként.

Szárzafőzelék és szárzartszta. A nyílt piacokon: Lenese 32—80, hántolt feles borsó 46—80, aprószemű fehér bab 24—32, nagyszemű 44—100, szines 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldzész. A nyílt piacokon: Sárgarépa, karotta kilogrammja 20—60, petrezselyem esomója 8—10, kevert zöldzész kilogrammja 24—30, zeller 50—90, kalarábé 16—40, karfiol 180—300, vöröshagyma közönséges 52—56, fokhagyma 40—80, ecéka 12—26, fejeskáposzta 32—40, savanyított káposzta 28—36, kelkáposzta 60—100, fejes saláta darabja 3—20, torna 60—180, őszi rózsaburgonya 16—20, nyári 20—26, Ella 14—18, közönséges 12—14, kifli 24—32, tömör esiperkegomba 260—360, ehető kuesmagomba 240—300, mezei esiperkegomba 200, szegfűgomba 260—300, szárított gomba 1200, feketeterék 16—40, hónapos reték esomója 6—24, jánosnap reték esomója 12—24, ugorka újdonság kilogrammja 120—180, savanyított ugorka 100—140, vizes 60—80, zöldpaprika kési darabja 14—26, nagy 40—50, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—140, tök 240—300, paradicsom konzerv literje 80—100, spárga 30—180, paraj tisztított 14—30, gyökeres 12—16 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 110—220, közönséges 90—110, kerti nemesített eper 650—1200, kőszméte (egres) 75—130, szilvaiz 120—140, gyümölcsiz 140—320, keményhéjú dió 90—100, dióbél 260—360, mogyoró héjazott 360—480 fillér kilogrammonként, citrom 5—8 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 320—360, félédes gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, erős 160—280, kereskedelmi 140—160, pergetet méz 120—140, háziszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacra a szőlőárság tovább tart. Falusi árúrt 1.10 pengő körüli árat, urasági tételért 1.20—1.40 pengőt kérnek hektoliterfokonként ab állomáson. Édeskés, magasfoku borokért uraságoknál még ennél is többet fizetnek. Kereslet a belföld, valamint a külföld részéről egyaránt van.

Szész és szeszestitalok. A szeszüzletben e héten a forgalom csendes volt és a nagyban üzletben az árak változatlanok. A detailforgalomban finomított szesz a legutóbbi jegyzésnél, denaturált szesz, 5 barell vételénél 7½ pengőn, 1 barell vételénél 7½ pengőn kelt el készpénzfizetés mellett, vevő hordóiban. Gyümölcspálinka. A forgalom törökben valamivel élénkebb volt és változatlan árban történtek kisebb üzletek. Szilvórium, nyári áru 3.40—3.50, kék áru 4.10—4.20, seprő-szész 2.90—3 pengőn kelt el kisebb tételekben, ab termelői állomás, készpénzfizetés mellett.

Fapiac. A jenyőfapiac üzletelen, mert a fogyasztás elenyészően esékély. Az árak teljesen változatlanok. Lombfában a kereslet csak fűrésztel bükkfára szorított, a többi cikke alig akad vevő. Tűzfában ugy a termelők, mint a vevők részéről tartózkodás észlelhető. A termelők a téli idény közeledtével jobb árakat remélnek, ez a remény azonban előreláthatóan csak a bükkhasbábnál fog teljesedni, mert tölgy- és eserfában nagy készletek állnak rendelkezésre. Az árak javulását akadályozza az a körülmény, hogy az utódállomásokból 110.000 vagón tűzifa keres elhelyezést a magyar piacon. Száraz bükkhasbáfa 320—325, idej ternelesű bükkhasb 255—275, száraz tölgy- és eserhasb 240—255, egyéves eser 215—225, ákásasb 240—250, ákádoring 205—215, import bükkhasb 320—325 pengő vagónonként budapesti paritásban.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi mjus hó 30-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: angol font 21.15 (21.55), dollár 5.70 (5.73), hollandi forint 2.31 (2.32), német márká 1.35 (1.36), svájci frank 1.10 (1.11) pengő. Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: cseh korona 17 (17.10), francia frank 22.30 (22.50), szerb dinár 9.96 (10.98), oláh leu 3.46 (3.50), lengyel zloty 64 (64.50), olasz lira 29.15 (29.45) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ BT.
FELELŐS KIADÓ: FABAGÓ ALADÁR.

Gyűjtsünk
előfizetőket
a
VASÁRNAP
számára!

Ékék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok
motoros- és gözcseplőkészletek,
szecsakavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályának
szerezhető be legutányosabban.